

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 01
F: 01 478 60 58
E: gp.mz@gov.si
www.mz.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana

predlagam.vladi@gov.si

Številka: 091-379/2012/2
Datum: 6. 9. 2012

Zadeva: **Predlagam.vladi.si predlog 3391-294: Nadomestne mame**

Zveza: vaš dopis št. 092-294/2012/1, poslan 13. 8. 2012

Skladno z vašo pobudo, ki ste jo naslovili na Vlado Republike Slovenije, v kateri predlagate, da se tudi pri nas uvede nadomestno materinstvo, vam z Ministrstva za zdravje RS v nadaljevanju odgovarjamo:

Leta 2000 je bil v Republiki Sloveniji sprejet Zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo (Uradni list RS, št.70/00), ki ureja zdravstvene ukrepe, s katerimi se paru pomaga pri spočetju otroka in se jima tako omogoči uresničevati svobodo odločanja o rojstvih svojih otrok. Zakon v 7. členu izrecno določa, da do postopka oploditve z biomedicinsko pomočjo (OBMP) ni upravičena ženska, ki namerava otroka po rojstvu odplačno ali neodplačno prepustiti tretji osebi (nadomestno materinstvo) in v 8. členu še določa, da OBMP s hkratno uporabo darovanih jajčnih celic in darovanih semenskih celic ni dovoljena. Če pravne oziroma fizične osebe opravijo nedovoljene postopke iz navedenih členov, se kaznujejo za prekršek.

Kaj sploh je nadomestno (surogatno) materinstvo?

Pri tem gre za postopek, pri katerem se nadomestna mati s pogodbo zaveže, da bo bodisi odplačno bodisi neodplačno nosila in rodila otroka za naročnika. Nadomestna mati je lahko genetska mati tega otroka, lahko pa samo daje svojo maternico v »najem«: to pomeni, da se v njeno telo vnese zarodek para naročnika. Pri tem nadomestna mati ni genetsko povezana z otrokom, ki ga nosi in rodi.

Tako kot naša zakonodaja, tudi zakonodaja večine držav prepoveduje nadomestno (surogatno) materinstvo. Razlogi za to so naslednji:

- otrok postane objekt pogodbe med naročnikoma in žensko, ki rodi otroka kot nadomestna mati,
- nadomestna mati postane instrument za rojevanje,
- otrok postane objekt trgovanja, kadar gre za plačljivost nadomestnega materinstva,
- so primeri, ko se nadomestna mati tako naveže na otroka, ki ga nosi, da ga po porodu noče izročiti naročnikoma,

- otrok se lahko rodi prizadet in zato ne ustreza željam, pričakovanjem in zahtevam naročnikov, ki ga zaradi prizadetosti nočeta sprejeti.

Nadomestno materinstvo je dovoljeno v ZDA, Veliki Britaniji in Franciji.

Ker gre pri vprašanju nadomestnega materinstva tudi za strokovno, predvsem pa moralno etično vprašanje, je Ministrstvo za zdravje posredovalo pobudo za uzakonitev nadomestnega materinstva v obravnavo tudi Državni komisiji za OBMP, ki je na podlagi 19. člena zakona ustanovljena pri Ministrstvu za zdravje. Državna komisija za OBMP se je soglasno opredelila, da pobude za uzakonitev nadomestnega materinstva ne podpira.

V upanju, da smo odgovorili na vašo pobudo, vas lepo pozdravljamo.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Helena Petek-Kos

Robert Medved,
vodja sektorja za razvoj
sistema zdravstvenega varstva

